

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave.

Subscription per Year
In the United States
In Canada

Entered as Second-Class matter
June 6th, 1915, at the Cleveland Post-
office under the Act of March 3, 1879.

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the
80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)

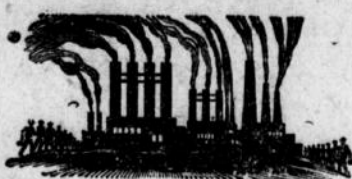
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

Išleidžia Penktadieniais Clevelando
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrovė

Metinė Prenumerata
Suvienuose Valstijose \$2.00
Kanadoje \$2.50

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

(28-ti metai :: 28th Year)

DARBAI

IR DARBININKŲ ŽINIOS

Inėjo Galion 48 Valan- dų Darbo Savaitė

Karo Darbo Jėgų Komisija praneša kad pradedant Balandžio 1, ineina galion 48 darbo valandų savaitę 32 srityse kur apsiereikš darbininkų trukumas.

Darbininkams kurie dirba svarbiuose karo darbuose įvesta draudimas keitinėti darbus ir tiems vyrams kurie del darbų svarbumo palikti dirbti vietoje eiti kariuomenėn, įsakoma dirbti rimtai, neišliksiant, kitaip bus pašaukti kariuomenėn.

Colorado valstijoje, reikiant ukėms darbininkų, net 10,000 jaunų vyrų gavo karinės tarnybos pratesimą jiems laiko nuo šaukimo kariuomenėn. Jie turi pasilikti savo darbuose ukėse, neiti į miestus darbo įieškoti.

Aprūpinimui ukų darbininkais, Prez. Roosevelt praneša kad pradedant Balandžio 1 bus paleidžiami iš kariuomenės vyrai virš 38 metų amžiaus, kurie norės dirbti ukėse, arba šiaip svarbiuose karo reikmenų įmonėse.

Yra siuloma ir kiti planai pagalbėti ukiams talomis: organizuojant ukio darbų armijas iš studentų ir šiaip liuosnorių miestų darbininkų kurie turi patyrimo ukės darbuose.

Taipgi kalbama apie importavimą žemės darbininkų iš Bahamų, Jamaikos ir Meksikos.

Grasina streiku. Magna, Utah. — Dvieju vario kasyklų darbininkai grasina streiku, kas sutrukdėtų šalį svarbų karo reikalams vario pristatymą. Šios kasyklos yra iš didžiausių pasaulyje vario gamintojų.

Dayton, Ohio. — Streikas sutrukdė karo produkciją Airtemp dirbtuvėje — sustreikavo apie 300 natinių darbininkų. Streikas buvo neautorizuotas.

Baltimore, Md. — Buvo sustreikavę virš 1,000 laivų statybos darbininkų C I O narių, Bethlehem laivų darbuose, del to kad kompanija atsisakė paleisti iš darbo tris darbininkus nepriklausančius C I O.

Rusijai iš Amerikos duodama grūdų sėklai užsėti 4000 hektarų žemės kurią jie nuo Vokiečių traukdami išnuogino.

Sudėgė 25 tonai kavos. Columbus, O. — Kovo 30 gaisras persilavė Andrus-Scotfield Co. sandėlį, sunaikinant 50,000 svarų kavos, 200,000 svarų pynacų ir 20,000 svarų cukraus.

Vokiečiai šiaurės Afrikoj Alijantams Neatsilaiko

Užėmė 3 Tunisijos miestus

Vokiečių jėgos Tunisijoje iš trijų pusių spaudžiamos, kaip pastarųjų keletą dienų įvykiai rodo, neatsilaiko. Maršalas Rommel, nežiurint visų pastarųjų šian ir ten laikytis, priverčiamas žygiuoti tolyn į šiaurę, Britų 8-tos armijos įkandžiai vejamas. Britai užėmė Metouia ir Oudref, ir žygiuoja link svarbaus asies uosto Sfax prie Viduržemio jūros.

Britų ir Amerikos jėgos veržiasi artyn ir spaudžia priešą iš šiaurės ir vakarų. Amerikos jėgos pažinęs pirmyn prie El Gue-tar. Alijantų lėktuvai atlieka svarbią dalį šiame nazių smogime, užpildinėdami žygiuojančias Rommelio eiles ir gabenamas reikmenis.

Iš Madrido praneša kad Vokiečiai reikalauja Prancūzijos kuogreičiau parūpinti be veiklės stovinius prekinius laivus, kurie matomai bus reikalingi greitai nazių bėgimui per Viduržemio jūrą iš Tunisijos Italijon ir kitur.

Italijoje, sako, apsiereikš neramumas del galimo ali-jantų pasikėsinimo veržtis Italijon, kuri guli artimiausia nuo Tunisijos per šiaurą dalį Viduržemio jūros.

Vidaus apsaugai, įsakytą visiems vaikams ir merginoms 17 metų ir vyresniems stoti į militariškus būrius šalies apgynimui.

Iš Londono praneša apie Britų, Amerikos ir Kanados ruošimąsi staiga įsiveržti Europon kaip tiktaisi jėgos Tunisijoje bus sumuštos.

EDEN ISVYKO. Britų užsienių reikalų sekretorius Anthony Eden, po keletolikos dienų viešėjimo S. Valstijose, aptaręs svarbius karo ir pokarinius dalykus su Prez. Rooseveltu ir kitais, išvyko atgal į kitais, išvyko atgal. Jis matėsi su Rusų, Kinų ir kitų šalių ambasadoriais.

PANAUJINO SMARKŲ RUSŲ PUOLIMĄ

Kovo 31 Vokiečiai pradėjo smarkiai pulti Sovietų pozicijas strategiškame aukštutinio Doneco fronte, išstatydami mušini galin-gą tankų ir artilerijos jėgą. Tas mušis pradėta po tam tikro laiko neveikimo. Smolensko fronte, Rusai deda pastangas muštis į priešakį nežiurint pavasario atolaidos ir purvo, ir sako užėmė kelias svarbesnes vietas.

Rusai praneša apie pasikėsimus prieš Vokiečius Kaukazo fronte, kur sako artėja prie Novorošijsko, buvusio Sovietų karo laivyno uosto Juodosiose jūrose.

PACIFIKO FRONTE

Amerikos lakunai spėja ma nuskandino Japonų karo laivą ir nuvijo tris kitus užtakuodami juos šiaurėje nuo Naujos Guinejos.

Kiti ali-jantų lakunai apmėtė bombomis Japonų laikomus salose vietas Lae, Salamaua, Finschafen ir Gasmata.

Burmoj, Britų lakunai sunaikino 13 iš 22 Japonų lėktuvų ir bombardavo Japonų pozicijas Bengal už-lajos pakrastyje.

Amerikos lakunai ir laivai sulaukė ir nuvijo atgal Japonų naujas jėgas gabenamas į Aleutiškas salas šiauriniame Pacifike.

VOKIEČIAI bijo ali-jantų įsiveržimo per Balkanus šį pavasarį, todėl sustiprino savo jėgas Bulgarijoj ir Graikijoj ir užėmė savo kontrole visą Bulgarijos Juodųjų jūrų pakraštį.

Per 18 mėnesių, kaip Vokiečiai praneša, Britai if Amerikiečiai lakunai bombarduodami Vichy Prancūzijos sritis užmušė 4,000 žmonių ir apie 7,000 kitų sužeidė.

Pasizada Remti Paralyžiaus Fondą

Grupė filmų artistų atsilankius pas Prezidentą Rooseveltą padaro savo prisadą remti Paralyžiaus fondą.

TARSIS IR SU SO- VIETAIS

Prez. Roosevelt praneša kad neužilgo įvyks Amerikos-Sovietų konferencija aptarimui karo reikalų panašiai kaip aptarta su Britų užsienių reikalų sekretorium Edenu.

Prezidentas sako jis su Edenu priėjo sutarimų apimančių dalykus labai plačiai kaip dabartiniu laiku taip ir ateityje.

Kas sutarta ir nustatyta nepaskelbiama.

Prez. Roosevelt sutinka kalbėtis ir tartis, bet sako jam nepatinka daryti pasirašomas sutartis.

Iš Rusijos atvyks greičiausia Molotovas, ne pats Stalinas. Prieš porą savaičių Roosevelt pasakė ne-numato ir nesirengia susitikimui su Stalinu.

RUOSIA JAPONŲ PUOLIMĄ

Iš Washingtono praneša apie galimą didelį pasikėsinimą pulti Japonus didelei ir lemiančiai kovai. Tuo tikslu, sako, įvyko Pacifiko militarių vadų pasitarimai. Sakoma tai atgarsiai Sausio mėn. įvykusios Prez. Roosevelt ir Churchill'o konferencijos Casablancaj.

JAPONIJA, kaip spėja ma, neteko jau viso trečdaliao savo prekinio laivyno nuo karo pradžios. Dalis laivų atstatoma. Nuskandinta ar sunaikinta 1,857,000 tonų talpos iki Kovo 1.

VOKIEČIAI per radio skelbė savo žmonėms patrafinančias žinias, kad Kovo mėnesį nuskandino net 972,600 tonų ali-jantų laivų. Alijantai tų žinių nepatvirtina.

Naziai pradėjo savo atkakliausią submarinų karą prieš ali-jantų laivus, trukdydami Amerikos-Anglų įsiveržimo į Europą iki Vokiečių armijos padarys dar vieną galutinį pasikėsinimą sutriuškinti Rusiją.

ISPANIJOS valdytojas Gen. Franco tikrina karas gali užsistėti dar šešis ar septynis metus. Kalbėdamas į seimą jis pasakė kad didžiausias pasauliui pavojus yra komunizmas ir kad Stalino aukščiausias tikslas yra pasaulinė revoliucija.

Iki Kovo pradžiai Amerika savo karo ali-jantams išdavė reikmenų jau už \$9,632,000,000, sulg "skolinimo-nuomavimo" plano. Daugiausia tų reikmenų gavo Rusija, Britanija ir Kinija.

Skolinti ir duoti nutarta dar metą laiko, svarbiausia Anglijai, Rusijai ir Kinijai.

Gerei Atsižymėję Lakunai Pietų Pacifike

"Skraidančio Cirko" lakunai Amerikos kariautojai Pietų Pacifike, su jų vadu, Kapt. Joe Foss, iš Sioux Falls, S. D. Jie numušė daug Japonų lėktuvų. Vadas ruko cigarą.

VIS ŠAUKIA ANTRO FRONTO

Londonas. — Sovietų ambasadorius Maisky pareiškė jog Maskva tikisi iš S. Valstijų ir Anglijos greitos akcijos "artimiausioje ateityje", prieš bendrą visų priešą. Bolševikų norima kad Amerika ir Anglija darytų žygį prieš Vokietiją vakarų fronte.

MASKVA pasirašė naują sutartį su Japonija, suteikiant Japonams teisę žuvalti Tolimų Rytų Rusijos vandenuose. Ar tik jie "neprižuvau" taip kaip padarė su Hawaii salos Pearl Harbor... Sovietai deda visas pastangas patenkinti Japoniją.

BRITŲ ir Amerikos lėktuvai pakartotinai atakuoja Vokietijos svarbius punktus. Smarkiai užtakuotas Berlynas. Dalis lėktuvų negryžo.

Lankosi P. Ameriko

Suv. Valstijų Vice Prezidentas Wallace (sėdi), išvyko ilgon keionėn apankyti septy-nias Pietų Amerikos respublikas, pasitarimui ir paskleidimui gerų santykių. Su juo paveiksle matosi keli jo palydovai ir patarėjai.

RUML TAKSŲ PLA- NAS ATMESTAS

Washington, Kovo 30. — Atstovų Rumuose 215 balsais prieš 198 atmestas Ruml planas, kuris siulė įvesti valdžiai income taksų mokėjimą tuo pat laiku kai uždirbama, nelaukiant kito meto. Tas planas prie to siulė panaikinti taksus už 1942 metus ir pradėti mokėti dabar taksus už šiuos metus.

Šį planą labiausia atakavo Demokratai ir jis skaito dideliu laimėjimu pasisėkus atmetimą praveisti.

MIRĖ Rusas kompozitorius ir garsus pianistas, Sergei Rachmaninov, sulaukęs 69 m. amžiaus. Jis tik šymet tapo Amerikos piliečiu.

BRAZILIJA sutiko prisidėti aktyviai prie karo, gelbėjimui ali-jantų, siunčiant kariuomenes į kitas šalis.

PRAREGĖJO. Manhattan, Kansas. — Kolegijos studengė, La Dean Sage, 21 m. amžiaus, gimus negere, pereitą savaitę atgavo regėjimą. Jos akys natūraliai pradėjo pažengva taisytis.

Australijoje, netoli Brisbane, nukritus kariškam lėktuvui užmušta 22 vyrai ir moterys, tarp jų du U. S. karininkai.

Šalia to viso, Kun. Milukas buvo pirmutinis Amerikos Lietuvių katalikų politinės srovės organizatorius — jo dėka buvo suauktas pirmas A. L. Katalikų kongresas ir sukurta Katalikų Federacija. Jo asmeninės silpnybės pamiršę, Amerikos Lietuviai turės Kun. Miluką savo gerbtinų veikėjų eilėje.

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

ŽYMUS Lietuvių rašytojas, Antanas Vaičiulaitis tapo pašauktas Amerikos kariuomenėn, ir jon įstojo, palikdamas mūsų kulturiniame gyvenime žymią spragą. Katalikų savitraštis Amerika mums primena, Vaičiulaitis 1940 metais ėjo Lietuvos Pasiuntinys Vatikane sekretoriaus pareigas, ir sako: "butų teikęs garbės ir naudos Lietuvos Atstovui Washingtonone". Bet "deja, Lietuvos Atstovas visiškai nelinkęs telkti Lietuvos vadavimo ir jos teisių gynimo darban pajėgų, kurybinių, su nugarkauliu žmonių".

Cia skaudus, atramos laukias priekaištas.

TIK DU Amerikos Lietuvių laikraščiai rado savyje ganėtinai samonės išiešti padidintas laidas Lietuvos Nepriklausomybės Sidabrinio jubilėjaus progą. Tai buvo Clevelando Dirva ir Chicagos Sandara. Jų redaktoriams garbė!

MIRTIS išplėšė du Amerikos. Lietuvius kurie domėjosi mūsų tautiniu ir visuomeniniu gyvenimu. Julius Baniulis buvo ramus, nepolitikuojąs kultūrinis darbininkas, besirūpinąs jį žavėjusiu grožinės literatūros darželiu. Filosofinėje srityje, jo gyvenimas panašus rašytojo Jono Biluono gyvenimui. Abu jie savo pasaulėžiūrą pradžioje tiesė ir Marksistinio skepticizmo ptyteliu. Abu baigė samoningais krikščionišmis katalikais. (Baniulį laidojo penki kunigai). Kaip rašytojas Vaičiulaitis sakė: Baniulis ryžtasi parodyti kad ir Amerikos Lietuvis "ne vien tik tiznierių ar gyvenimo grožybių nematąs kasyklų darbininkas (reiškia, materialistas), bet meno vertybių žmogus, tikros poezijos kurėjas".

Dėkui tau, Juliau, už tai — išleiskis ramiai žemėje kuri, jos himno žodžiais, yra "land of the free, the home of the brave!"

KUN. MILUKAS buvo Amerikos Lietuviams brangus kaip Lietuviškos knygos mylėtojas (kaip mažai tokių mūsų visuomenė turi!). Jis pasidarė brangus ir del kruopštaus atsidėjimo tirti netiriamą Amerikos Lietuvių istoriją ir ją knygoje surašytą leisti. Tiesa, jo istoriniai raštai turi nekritingą kryptį, bet — kai žuvies nėra, ir vėžys žuvis. Jis dirbo tai ko kiti nedirba. Ir jis sutelkė faktų kurie bus kitiems prieinami ir geriau išskuliami. Kun. Milukas pirmutinis Lietuviams išleido dabar Dirvoje spausdinamą Dr. Pietario istorinę apysaką Algimantas. Jis sudėjo daug tukstančių dolerių Lietuvišką knygą leisti ir savo trusų išpirko tas mases Amerikos Lietuvių kunigų kurie niekad tautininkų nepasėkė ir nesuorganizavo nei Tėvynės Mylėtojų Draugijai, nei Lietuvos šv. Kazimiero Draugijai panašios organizacijos.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

NAZIŲ ATKAKLI PROPAGANDA PRIEŠ ATLANTO ČARTERĮ

Vokiečiai, norėdami palaikyti savo įtaką milijonus užkariautų tautų ir okupuotų jų žemių, ėmė skelbti naują savo propagandos obalsį:

„Rusija Padarė Atlanto Čarterį tik Popieros šmotu!“

Tą obalsį jie ėmė leisti visose okupuotose šalyse, remdamiesi tuo kad Kremliaus valdovai savo laiku sutiko su Atlanto Čarteriu, o dabar, kaip tik šią žiemą ėmė kiek laimėti karo fronte ir Vokiečius stumti atgal, pareiškė jog reikalauja sau Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos dalies, ir Besarabijos. Tas sritis Sovietai pagrobė: 1040 metų sutartimi su Hitleriu ir nori jas savintis.

Tą savo paskelbimą nazių propagandos vadai padarė tuo metu kai Amerikon atvyko Britanijos užsienio reikalų sekretorius Anthony Eden.

Tuo pat laiku Londono Times patalpino ir straipsnį apie Ru-

siją ir Rusijos reikalavimus. Vokiečių propagandoje vienoje vietoje sakoma buk Edeno misija į Washingtoną esanti prikalbinti Ameriką atsisakyti Atlanto Čarterio kiek jis taikoma Europai, nes tik tada Eden tiki galės gauti bolševikų prižadą nesikišti ir nebandyti užgrobti Vidurinius Rytus ir Indiją...

Propaganda labai gudriai paruošta, ir Europos žmonės, ypatingai Rusijos kaimynai, mažosios tautos, tai girdėdami tegali baimintis ir nustoja pasitikėjimo Atlanto Čarteriu ir jo stipriausiais čempionais — Amerika ir Anglija.

Tos visos tautos deda didelės viltis į Ameriką ir Angliją, jos laukia vėl pakartojimo ir sustiprinimo tų vilčių, paskelbiant kad Atlanto Čarterio nuostatai bus vykunami ir kad jie bus vykunami lygiai ir toms šalims kurias okupavo ir savinasi Rusija, kurią Amerika ir Anglija remia ir išgelbėjo iš po Hitlerio militaristinės viską naikinančios mašinos.

Butų gerai kad neįsispildytų nazių propagandos leidžiami tikrinimai buk Atlanto Čarterio principai negalimi priversti Rusijai pildyti, ir kad dėl to Anglija ir Amerika vienos paties nepajėgs to praversti.

Reikia tikėti kad Prezidentas Roosevelt ir Eden sutarė ir aiškiai nusistatė vykdyti Atlanto Čarterį, ir kad jie supranta koks bausis likimas laukia tų tautų kurias raudonieji valdovai, patys dar po Hitlerio kulnu stenėdami, jau ruošiasi pavergti.

ATLANTO ČARTERIS RIMTAI GVILDINAMAS

Michigan valstijos Atstovas Kongrese, Woodruff, užtarė mažų tautų prieš Rusijos užgrobikiškus siekimus, išklauses Kovos 21 d. Britų premjero Churchill kalbos pareiškė „ne-nugirdęs nei vieno žodžio kuriuo būtų pasisakęs jog laikysis Atlanto Čarterio provizijų“.

Dėl to, pareiškė jis, ir Suv. Valstijos privalo imtis to paties kelio, kitaip esant, sako, „mes išeisime iš šio karo, kaip ir iš pereinamo karo — be jokio draugo, nekenčiami, ir ignoruojami“.

Jo išvada, matyt, yra ta kad likus viena prie Atlanto Čarterio, Amerika nepajėgs jo įkūnyti, ir dėl to kitos šalys nustos pasitikėjimo, net nekęs Amerikos už žodžio neįsėsimą.

Cleveland Plain Dealer redakcijos straipsnių rašytojas komentuoamas Woodruff išvada, tikrina kad Churchill savo kalboje nevengė paminėti pirmiau darytų pažadų. Sako, tiesa, ta kalba turėjo trukmę, bet dėl to mes neprivalom iškelti rankas aukštyn ir imti rėkti ir bėgti nuo visko.

„Dėl to kad Churchill'o programos turi trukmę, Suvienytos Valstijos išsukiamos stovėti už Atlanto Čarterį dar tvirčiau ir dirbti dar įkandžiau už kolektivės apsaugos sistemą kuri išvengtų pasikartojimo dabartinės pasaulinės suirutės“, Plain Dealer pareiškia.

Lietuvoje, po dviejų sve-timų okupacijų, kaip matyti smarkiai padaugėjo ubagų eilės. Policijai įsakyta ubagus suiminti. Per vieną dieną Kaune vienos nuovados rajone surašyta 19 protokolų už ubagavimą.

P. D. B.

ANTHONY EDEN

Anthony Eden, Britų užsienio reikalų sekretorius, kuris atskrido Amerikon aptarti su Amerikos valdžios vadais svarbius klausimus liečiančius karą. Vaizde jis parodoma atsilankant Baltuose Namuose pas Prezidentą Rooseveltą.

DAUGIAU AIŠKUMO

ATLEIDIMAS KALČIŲ SAVO
PRIESAMS PAS KITUS
IR PAS MUS

Šymet suėjo 25 metai nuo Raudonosios armijos įsisteigimo. Musų katalikų dienraštis Draugas pažymi kaip kas pa-minėjo tą sukaktį. Tarp kitko štai ką Draugas rašo: „Madridio katalikų laikraštis Pueblo Raudonosios armijos sukakties proga priminė kad prieš šešis metus bolševikai Ispanijoje išžudė 20 vyskupų, 17,000 kunigų ir sunaikino arba išniekino 20,000 bažnyčių. Nežiurint šių liudnų skaičių laikraštis pritaria maldoms už Rusiją“.

Kaip žinome Ispanijos katalikai su Rusijos bolševikais šiandien nieko bendro neturi. Gali už juos melstis arba jiems špygą rodyti. Bet nežiurint kad bolševikai taip žiauriai su jais elgėsi, dabar, Ispanijos katalikai ne tik jiems kaltes atleidžia, bet dar už juos mel-džiasi. Tai tikrai kilnus krikščioniškas tų katalikų nusistatymas, kuriuo gali gerėtis ne tik Draugas bet ir patys bolševikai.

Atleisti kaltes savo priešiui tai vienas iš krikščioniškojo mokslo principų. Praktikuojanti katalikai kas rytas ir vakaras Viešpaties Maldą kalbėdami kartoja: „Ir atleisk mums mūsų kaltes kaip ir mes atleidžiam savo kaltininkams“.

Ispanijos katalikų nusistatymas tai krikščioniškojo mokslo principai praktikoje.

Tokis katalikų nusistatymas rodo kad jų krikščioniškojo širdyje kerštui, neapikantai ir pagiežai vietos nėra.

Gerai būtų kad ir musų katalikų Draugas paskelbtų viešai kiek Prezidentui A. Smetonai Lietuvą valdant išžudyta vyskupų, kiek išžudyta kunigų ir kiek tukstantių išniekintų arba išgriauta bažnyčių.

Tą žinodami, mes katalikai, jei už p. Smetoną ir nesimelstume bet gal, nekurie sekdami Ispanijos katalikų pavyzdį, jam kaltes atleistume....

Tą pagiežą kokią Draugas prieš p. Smetoną skleidžia netinka mums katalikams savo širdyje nešioti.

Mes daugiau bendra turime su Lietuvos Prezidentu ne kaip Ispanijos katalikai turi su Rusijos bolševikais, taigi ir atleidi-mą vieni kitiems turime greičiau rasti.

Katalikas.

1943 Metas - Jubilejinis Metas - - Lietuvos Laisvinimo Metas!

PADARYKIT NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES ATMINČIAI
AUKĄ Pasiųskit Lietuvai Vaduoti Sąjungos darbų plėtimui Dolari-kitą ŠIADIEN!

IR MES TURIME GERŲ DRAUGŲ!

AMERIKOS spaudoje per suvirš mėnesį laiko jau eina plačios diskusijos apie Rusijos pasimojimą už-grobti mažas ir didesnes savo kaimynines šalis, kai pradėjo į žiemą Rusams sektis Vokiečius stumti atgal.

Nežiurint kad bolševikai turi Amerikoje savo papirktų agentų kurie per spaudą ir radio skleidžia Kremliaus imperialistų siekius, tikri, nuosirdūs demokratiški Amerikiečiai, be jokių pinigų ir papirkimų, savo sąžinės vadovaujami, randa galimybių ir argumentų užtarti tas Sovietų nusizymėtas prarajimui tautas; jie iškelia ir įrodinėja Atlanto Čarterio paragrafus kuriais remiantis Amerika pasireiškė už tų tautų laisvę ir nepriklausomybę ir ragina, net reikalauja, kad pasirem-dama Atlanto Čarteriu ir savo žmoniškumo principais Amerikos vyriausybė rūpintųsi atstatymu sutremtos Lietuvos ir kitų mažų šalių, ir kad tuo pradėtų rūpintis dabar.

Kad Prezidentas Roosevelt pasiryžęs laikytis savo principų, išdėstytų Atlanto Čarteryje, liudija jo pareiškimas spaudos atstovams. Jis bendrais žodžiais pasakė manęs jog kitos valstybės suprato kokis šios šalies nusistatymas yra, kada vėl jo paklausta apie tai. Tą Rooseveltas pareiškė prieš pat Edeno atvykimą.

Mes žinome kad pasidavėliai agentai paprastai garsiau rėkia ir todėl jų riksmui per radio ir spaudoje mus dažnai net išgąsdina, tačiau turėkime viltį kad Prezidentas Roosevelt ištesės savo žodį iki pat galo.

Tuo pačiu tarpu mums reikia daryti daugiau ir daugiau draugų Lietuvai žymių Amerikiečių tarpe, kurie, nepapirkti, tyra sąžine ir žmoniškumo principais pasirem-dami, galėtų už musų tėvynę kalbėti, musų tautos interesus užtarti.

Jiems, žinoma, reikalinga paduoti ir tinkamos medegos apie Lietuvą. Tam tikslui puikiai pasitarnaus dabar jau spausdinama buvusio Amerikos Ministerio Lietuvai Dr. Owen J. C. Norem knyga apie Lietuvą — TIMELESS LITHUANIA.

Jos išleidimui reikalinga paramos. Amerikos Lietuviai, pridėkit savo petį prie to didelio darbo — jusų kad ir mažos pastangos padės tą naudingą knygą skubiai išleisti. Savo aukas siųskit LVS Spaudos Komisi-jai, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

ANTHONY EDEN PARUOŠIAMAS UŽIMTI CHURCHILL'O VIETĄ?

Nekurie Amerikos laikraščiai Europos reikalų. Reikalinga, daro spėjimus kad Britų užsienio reikalų sekretorius Eden atvyko Amerikon pasitarti su aukštaisiais šios šalies valdžios vadais tikslu duoti jiems save labiau ir arčiau pažinti.

Mat, premjeras Churchill, visai senas ir sergantis, gali arba mirti arba pasitraukti iš premjero vietos, tat, esą, Eden paruošiamas premjero pareigoms eiti.

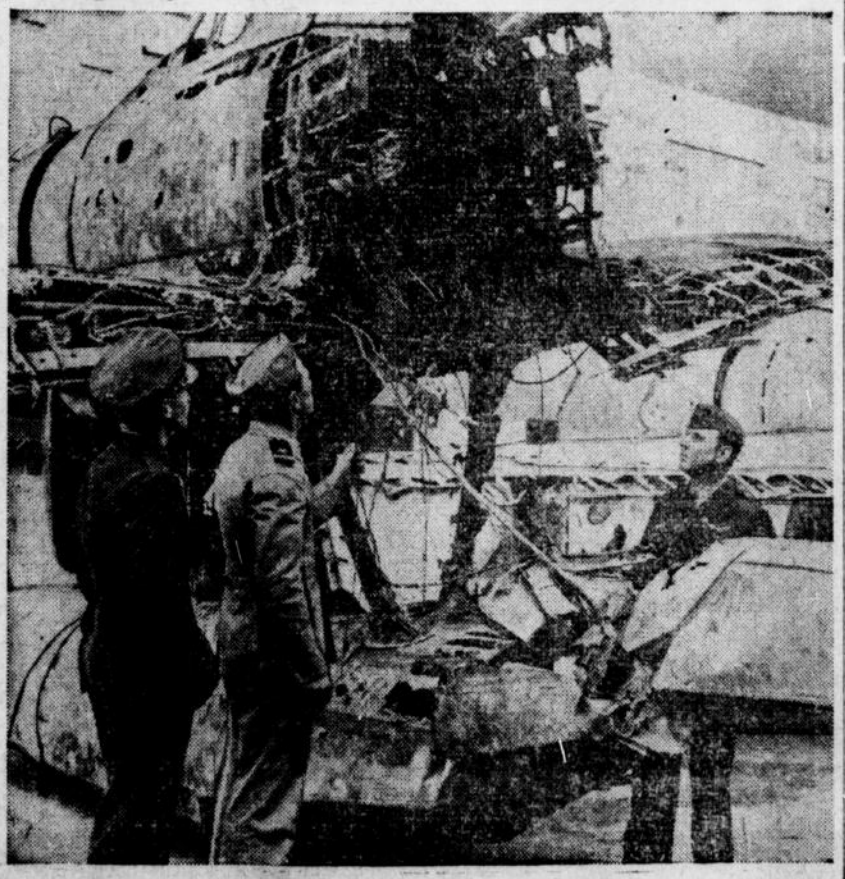
Tarp Londono ir Washingtono yra svarbių politiš-kų klausimų kurie nėra baigti išspre-šti. Tie klausimai liečia ir bu-tinu vykdyti norint palaikyti tik pačių alijantų savus reika-lus, bet ir tolimesnę eigą visos

Europos reikalų. Reikalinga, sako, kad Eden pilnai apsi-pažintų su reikalais ir susipras-tų su Amerikos valdžios va-dais.

Yra pasklidę gandai buk Anthony Eden esąs priešingas artimam santikiavimui Angli-jos su Amerika, ir tų gandų išblaškymui padaryta šis ilgokas jo vizitas Amerikoje.

Reikia tikėtis kad Eden pagerbs senesnių už save, rimtų žymių vyrų — Roosevelto ir Churchill'o — padarą, Atlan-to Čarterį, ir permatys jį bu-tinu vykdyti norint palaikyti pasaulyje taiką, ramumą ir teisingumą.

Japonų Zero Lėktuvai Parvežti Amerikon

Japonų Zero lėktuvai pargabenti į Ameriką, Alameda, Cal., kur juos tyrinėja Amerikos karo lėktuvų specialistai.

AUKOKIT IR LIETUVAI

Amerikos Lietuviai! Musų tautos reikalai šaukia daugiau aukų ir paramos iš jusų! Kada tik išgalit, skirkit dolari-kitą ir savo senosios Tėvynės paramai — ji tik musų pastangomis bus atsteigta, niekas kitas apie ją nesirūpins!

Adresuokit: LVS. CENTRAS, 6820 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGAI
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Skiriu savo auką \$..... Dr. Norem'o knygai leisti.

Siunčiu savo auką \$..... Narystės mokestį \$.....
paremdamas Lietuvai Vaduoti Sąjungą jos visuose darbuose.

Vardas ir pavardė

Adresas

Miestas Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

KAIMYNAI PASIKEITĖ LVS IŽDININKO IR KOMITETO VIETOMIS

Lietuvai Vaduoti Sąjungos iždininkas Juozas J. Bačiūnas, kuris šią žiemą operuoja Floridoje du hotelius, rezignuodamas iš iždininko pareigų, pasiliko LVS Ekzekutyviame Komitete.

Jis nuo savęs iždininku rekomendavo savo Michiganietį kaimyną, kitą žymų veikėją ir stiprų LVS rėmėją, Juozą J. Smailį, iš Hamtramck, Mich.

LVS centro valdyba sudarė sąrašą iždininko vietai iš trijų kandidatų: J. J. Smailis, Dr. J. Jonikaitis, ir P. L. Pivaronas. Smailis ir Pivaronas yra nariais Ekzekutyvio Komiteto, Dr. Jonikaitis yra LVS vice pirmininkas. Tą sąrašą perleido LVS Centro valdybos ir Ekzekutyvio komiteto narių balsavimu.

Balsų dauguma, LVS valdybos ir Ekzekutyvio komiteto nariai iždininku išrinko Juozą J. Smailį. Taigi p. Smailis iš Ekzekutyvio komiteto pereina į Centro valdybą, o p. Bačiūnas iš Centro valdybos į Ekzekutyvą komitetą.

Kandidatai statyta tik iš artimų Clevelandui, kur randasi LVS centras, kolonijū, kad katinu nebūtų keblumų reikalau LVS valdybai susisiekti.

Detroitas yra pusiau arčiau nuo Clevelando negu Tabor Farna, Sodus, Mich.

Ponas J. J. Smailis, tveriantis Lietuvai Vaduoti Sąjungai Tabor Farmoj, Birželio 8, 1941 metais, paklojo net \$500. Jis ir toliau nuolat rėmė Sąjungą aukomis.

DYKAI PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuno skausmus; jei sanariai jausūs; jei užėina skausmai oro permainose, patariam jums bandyt ROSSE Tabs be mokesčio ir obligacijų. Naudojamas tukstantių per virš dvidešimt metų, gavimui greito paluosavimo skausmų Reumatizmo, Arthritis, ir Neuritis.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams Jeigu niekad nenaudojot ROSSE Tabs, prašom jus BANDYT juos — išbandyt musų kaitu. Pasiųsime jums pilno dydžio pakelį — sunaudokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito paluosavimo nuo skausmo ir jus busit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkit nesunaudotą dalį, ir jums nieko nekautuos. Nesųskit pinigų, tik savo vardą ir adresą į:

ROSSE Products Co, Dept. X-3
3708 W. Farwell Ave, Chicago, ILL.

"TIMELESS LITHUANIA" KNYGAI LEISTI KOMISIJA

Lietuvai Vaduoti Sąjungą įsteigė specialė komisija Dr. Owen J. C. Norem knygai — TIMELESS LITHUANIA — išleisti, ir ta komisija, priimdama paramą ir aukas iš pas-kirų asmenų, organizacijų ir įstaigų, skuba tą knygą greičiausiu laiku išleisti.

Tą komisiją sudaro šie: Pius J. Žuris — pirmininkas, Dr. S. T. Tamošaitis — vice pirm.,

K. S. Karpis — sekr.; Dr. J. Jonikaitis — iždininkas.

Aukus siųskite skubomis, už stambesnes aukas bus duodama viena knyga.

ANTHONY EDEN ATSAKYMAS

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Pirmininkas Dr. S. T. Tamošaitis gavo atsaką į L. V. S. telegramą siųstą Britų Užsienio Sekretoriui Anthony Eden. Telegramas sako:

"I THANK YOU FOR YOUR TELEGRAM IN WHICH ON BEHALF OF THE AMERICAN LITHUANIANS OF LITHUANIAN DESCENT YOU EXPRESS YOUR SENTIMENTS REGARDING LITHUANIA."

"ANTHONY EDEN".

FLORAL

TRINAMA MOSTIS

Tai saugus vaistas namams. Ji gerai veikia sumažinimui ištisinio, pralatinimui gėlimo ir labai per-gieranti. Galima naudot su geromis pasekmėmis nuo niksttelėjimo, skaudamų mąskulų, nubrožimų, šalčio, krutinėje ir bronchinio uždegimo, ir ir neurito skausmų. Prašalina 'chig-paprastai pagelbsti nuo reumatizmo gers' ir panaikina niežėjimą. Geras bent vabaly įkandimo. Labai veikiantis vaistas nuo kojų niežėjimo (athlete's foot) ir paprastai palengvina skaudamas, nuvargusias ko-jas. Aktyvūs sudėtiniai: camfore aliejus, terpentinas ir ammonija.

Kiekvieną prašom šią Mostį atsakčiai išbandyti. Mes tikime kad jus paskui pripažinsit kartu su tuk-stančiais musų reguliarių naudotojų kad tai vienas iš geriausių šeimoms vaistų. Neturi chloroformo nei narkotikų ar opiatų ir todėl yra naudingas vaistas naudojimui. Išbandykite jį atsakčiai. Kaina: 4 oz. indas 50 centų (su priuštintu 66c. Klauskit urmo kainų.

FLORAL HERB CO. Dept. D
Box 305 Clinton, Ind.

DAYTON, OHIO

STRIKERIAI LAIMEJO

Kovo 15 buvo sustreikavę 49 viešųjų mokyklų aptarnautojai 160 darbininkų, reikalaujanti mokesčių pakėlimo. Iš pradžių mokyklų taryba atmetė jų patiektą reikalavimą, bet vėliau surado išeitį algų pakėlimui. Streikas pasibaigė po savaitės laiko.

Nors mokytojai ir mokytojos nestreikavo, ir jiems mokesčių padidinta.

Per streiko laiką apie 30,000 mokinių turėjo nelauktas atostogas.

APGAVIKĖ. Iš kur tai atsisaladojus čigonė apgavikė, pasiskelbus turinti "magišką jėgą", galinti viską padaryti, atrado sau ir klijencių lengvatių merginų tarpe, kurioms burtininkė pradžioje prisigūpi po meilužių vyrų. Už tai panėlės išanksto jai sumokėjo sekančiai: viena — \$701; antra — \$1,345; trečia \$395; ketvirta \$115. Bet pažadėtam laikui praėjus, meilužių nesulaukusios, jos nuvyko į tą vietą kur pirmiau burtininkė buvo apsigyvenus, bet jau apgavikė su pinigais buvo prasišalinusi. Tada merginos pasiskundė policijai apie jų apgavimą.

Jeigu tos panelės būtų turėjusios proto jėgą už tuos pinigų būtų nusipirkusios karobonus, tai būtų atlikusios naudingą patriotišką darbą, ir pačios būtų turėjusios naudos, o dabar, valkatai atidavė sunkiai uždirbtus pinigus ir dar sunkiau bus vaikas gauti...

Mūsų Lietuvaitės gudresnės nės už kitų tautų merginas — jos neneša atiduoti pinigų apgavikei už suradimą meilužių.

SUEJO 30 METŲ

Šymet Kovo 25 dieną suejo 30 metų kaip Daytonas nuo išsileidimo upių Kovo 25, 1913 metais buvo apskandintas, užtraukiant ant miesto baisyk katastrofą.

Po to didžiojo potvinio, sumanesni piliečių iniciatyva tapo išbudavę penki tvenkiniai apsaugai miesto nuo tolimiesnių potvinių. Dėka šitų tvenkinių Daytonas jau yra išvengęs keleto potvinių, ir dar didesnių negu buvo tas 1913 metų potvinis, nes upių vandens pakilimų yra buvę didesnių vėlesniais metais po to.

Nors dauguma piliečių išslyk labai buvo nepatenkinti kad reikia mokėti taksus šių tvenkinių išbudavimui, bet dabar visi yra dėkingi, pamatę didelę naudą iš jų, tikrą apsaugą nuo potvinių.

KAREIVIO LAISKAS

Urbanų sunus Cliffordas prišuntė laiską iš Afriko. Tarp kitko rašo: "Mes dabar sunkiai dirbam, delto kad norim šymet užbaigti karą su mūsų pergalę ir į savo namus, šventą Ameriką, sugrįžti". Tai duok Dieve kad įvyktų ko mūsų sunai kareiviai trokšta. Žinoma, ir mes to paties trokštame, kad karas baigtųsi tuoj su Amerikos pergalę, ir kad mūsų sunai sugrįžtų visi sveiki.

D. Rep.

•TEXAS, Iowa, Minnesota ir Wisconsin valstijos užima pirmą vietą šioje šalyje galvijų skaičium.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,
Popieruotojas
Dekoratorius

Turiu pilną aprūdą tos rūšies darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

Mano 25 Metai prie Dirvos

Prisiminimai Svarbesnių Įvykių Viešame Musų Gyvenime ir Veikime

K. S. KARPIUS, Dirvos Red.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Svarbiu žygiu Lietuvos vadavimo atžvilgiu reikia skaityti Lietuvos delegacijos atsilankymą pas Prezidentą Rooseveltą Spalių 15, 1940 metais, kurioje kartu dalyvavau ir aš atstovaudamas tautinę srovę. Tas suvažiavimas Washingtono prasidėjo Spalių 14, ir jį atvyko ir socialistų srovės atstovai ir priedui dar didžiųjų mūsų Susivienijimų atstovai. Delegacija buvo nemaža. Tą audienciją pas galingos Amerikos Prezidentą paruošė Chicagoietis jaunas veikėjas, žymią vietą prie valdžios užimęs, Sholis.

Konferencijoje dalyvavo: Lietuvos Ministras P. Žadeikis, Chicago Konsulas P. Daužvardis, Chicago miesto Teisėjas John T. Zuris, originalūs Tarybos, sudarytos Pittsburghe, Rugsėjo 10, nariai: L. Šimutis, K. S. Karpis, P. Pivaronas, J. B. Laučka, Kun. J. Švagždis, M. Vaidyla, ir nauji atstovai, socialistų: P. Grigaitis, B. Milleris, trečią Tarybą socialistai sakė priskirs vėliau. Nuo SLA dalyvavo: F. J. Bagočius, E. Mikuziūtė. LRKSA. atstovavo pats L. Šimutis. Prie mūsų dalyvavo dar ir Dr. J. Kajakas, atvykęs iš Europos, buvęs Lietuvos Pasivienijimo Berline narys, turėjęs jį apiešti kai Vokiečiai užsileido bolševikais, ir Al Kumskis, kitas Chicagoietis, Teisėjo Zurio palydovas.

Kadangi šiame suvažiavime į Lietuvai Gelbėti Tarybą prisidėjo socialistai, jie norėjo turėti sau lygias teises ir p. Grigaitis savo srovei lygių teisių įieškodamas buvo priėjęs prie tokių nensensų kad siūlė Tarybai turėti du pirmininkus: kad vienas būtų socialistas, kitas katalikas...

Buvo kilę trysnimosi kuris iš delegacijos asmuo pateiks Prezidentui Rooseveltui tą mūsų delegacijos pasirašytą gražų pareiškimą Lietuvos klausimu. Ir čia Grigaitis norėjo vyrauti perstatydamas bus asmeniui Teisėją Zurį, nors jis nebuvo. Tarybos narys, o kitų mintis klypo kad įteikimą atliktų Tarybos pirmininkas, tai katalikų vadas L. Šimutis.

Vykstant delegacijai į Baltuosius Namus, nekurie iš katalikų piktnisina kam važiuoja Mikuziūtė ir kam kartu eina Kumskis... jie nėra Tarybos nariai... Kiti mes šaliau žiūrėjome į tai: kas tokio kad bus pora asmenų daugiau, juk Prezidentas vistiek nežinos ar jie nariai ar ne...

Ir vienaip ir kitaip vieni ir kiti buvo rūpinamasi ne kiek gero bus padaryta Lietuvai, bet kas turės pirmenybę...

Ant Tarybos deklaracijos kurią gabenome įteikti Prezidentui, pasirašė dešimts asmenų — visų trijų srovių Tarybos atstovai, SLA atstovai, ir Teisėjas John T. Zuris. Sutikta parašus dėti alfabetiškai, ir jie sekė šia tvarka: F. J. Bagočius, P. Grigaitis, K. S. Karpis, J. B. Laučka, P. Miller, P. Pivaronas, L. Šimutis, Kun. Jonas Švagždis, M. Vaidyla, Judge John T. Zuris.

* * *

Lietuvių delegacija buvo pirmutinė ką p. Rooseveltą tą rytą, tuoj po 11 valandos, priėmė. Delegacijai inėjus, jis sėdėjo savo kedėje, linkmu veidu, ir visi su juo pasisveikino paeiliai. Teisėjas Zuris pasakęs kalbą įteikė deklaraciją, kurią Prezidentas tuoj ėmė skaityti, pareiškdamas, "I want to read it..."

Jeigu, kaip kiti politikieriai, būtų paėmęs deklaraciją, kuri buvo idėta rėmuose po stiklu, ir būtų mandagiai padėjęs ant stalo, kaip galėję padaryti, nebūtų galėjęs ištarti ir tų žodžių kuriuos ištūrė. Daskaites iki parafrako kur užsimenama "...pražudymas Lietuvos nepriklausomybės" Prezidentas atsikreipė į mus ir pasakė, reik. mingai: "Čia jus turit klaidą: Nepriklausomybė neprazudyta, ji tik laikinai pastumta nuošalin..."

Toliau Prezidentas mums pareiškė: "Suvienytų Valstijų akyse Lietuva yra mažą respubliką, bet mes turim mažų respublikų ir čia pat Amerikoje, ir mes susirūpinę jų apsaugojimu..."

"...Europoje, yra kitos šalys kurios tapo opresorių užimtos, tokios kaip Holandija, iš kur kilę mano tėvai, ir Belgija, iš kur mano žmonos tėvai pačią... Mes rupinames nepriklausomybės išlaikymu visų pavergtų mažų tautų ir darysim viską atsteigti jų nepriklausomybes kuomet karas pasibaigs..."

Tai tikriausi Prezidento Rooseveltto pasakytie žodžiai, kuriuos bandžiau gerai atsiminti ir tuoj kaip tik išėjom iš Prezidento salės, skubinau užrašyti.

* * *

Po šitos konferencijos, dalyvavau kitoje Lietuvai Gelbėti Tarybos konferencijoje, kuri buvo nepilna, ir buvo tik daugiausia pasimatymas, pasitarimas. Tai buvo Lapkričio 18, Chicagoje. Dalyvavom tik: Šimutis, Vaidyla, Grigaitis, aš ir Konsulas Daužvardis.

Chicago tada vykau patirti kaip dalykai eisis su Sandaros redaktoriaus Vaidylos sumanytu ir tveriamu sandariečių pasikuru fondu,

apie ką jau minėjau, ir kuriam suvažiavę keliasdešimts delegatų, sudėjo arti 60 dolarių, ir nuo to laiko apie tą fondą daugiau nieko negirdėti.

Su tuomi tautinėje srovėje prieita buvo iki keistenybės, iš ko kitos mūsų srovės pradėjo mus pajaukti: susitvėrė trys fondai: vienas Brooklyn tautininkų, antras Philadelphiaje susitvėręs tautininkų-sandariečių bendras, ir trečias Chicagoje įkurtas vieni sandariečių — ir visi turėjo tik po apie \$60...

Gryšime prie Tarybos. Tame mūsų pasitarime, kiek pasirodė, nekuriems buvo jau žinoma kad į Ameriką gali atvykti Lietuvos Prezidentas A. Smetona, ir jiems tas faktas buvo nepageidaujamas. Jei neklystu, buvo norėta kad mes, visa Taryba, visos trys srovės, padarytume pareiškimą kad p. Prezidentas į Ameriką nevažiuotų...

Man per mintis perbėgo štai kas: katalikai jau turi savo kelis kunigus atbėgėlius ir šiaip asmenis kurie važinėja, dirba, renka aukas jų fondui. Socialistai... Ak! jie trokštų kad kas nors, koks nors atsirastų iš Lietuvos kas pasisakytų esąs socialistu ar socialdemokratu, jų vienninčiu, ir jie griebtų jį naudoti savo srovės reikalams... Pasakiau tada:

"Jeigu jūs turėtumet savo srovės tokį žmogų, dėtumet visas pastangas kad jis į Ameriką atvažiuotų; dabar gi norit Prezidento Smetonos atvažiuojamą sutrukdinti..."

Tuomi ir baigėsi tolesnė kalba apie p. A. Smetoną į Ameriką važiuojamą ar ne. Pasitarta kitais reikalais, ir p. Grigaitis pranešė kad jie galutinai nuskyrė savo visus tris atstovus į Tarybą: jis pats, St. Michelonas, ir J. Stilonas.

Jau tada buvo žinoma kad atvyksta Amerikon p. Jadvyga Tubelienė, dar atvyks Prezidentas A. Smetona — tautininkai ims ir užvaldys Ameriką...

* * *

Lietuvos Prezidentas A. Smetona atvyko Amerikon Kovo mėnesį, 1941 metais. Kovo 13 New Yorko-Brooklyn tautininkai, vadovaujant Dr. B. K. Venciu, rengė p. Prezidentui priėmimą, į kurį suvažiavo virš keturi šimtai Lietuvių net iš tolimiausių kolonijų: Fliridos, Chicago, neskaitant New Yorko apielinkės, ir aš laikiau pareigą vykti į New Yorką dalyvauti tame priėmime, kurį New Yorkiečiai surengė tikrai kaip pritiko mūsų Respublikos, kad ir nuskriaustos, Prezidentui pagerbti.

Iš New Yorko, p. Prezidentas vyko į Chicago — "Amerikos Lietuviai sostinė", ir pakeičiui surengta gražus priėmimas Pittsburghe ir Clevelande, Balandžio pabaigoje.

Kur tik p. Prezidentas Smetona lankėsi ten Lietuvių minios rodė didžiausio susidomėjimo. Tas, žinoma, kėlė rūpesčio kitoms mūsų srovėms.

Clevelande p. Prezidentas su ponja praleidęs apie keturias dienas, vyko Chicago. Jam tiek ilgai čia viešint buvo progos ištikabėti apie mūsų tautos reikalus.

* * *

Susirašant su Adv. A. A. Oliu apie p. Prezidento išleidimą iš Clevelando į Chicago jiems tinkamu laiku, poroje ar trejetoje laiškų užsiminiau p. Oliui sekanti: Pas juos įvyks didelis banketas, iš kurio gali likti graži suma pinigų. Patariau p. Oliui pasistengti tais pinigais padaryti pradžią tautiniam Fondui Lietuvai gelbėti. Ta mintis buvo praktiška, ir nors nežinau kiek iš banketo pinigų atliko, tačiau tai ir buvo užuominą tautinės srovės fondui, kuris ir išsivystė į Lithuanian National Relief Fund, kaip jis Washingtono užrekorduotas, ir Lietuviškai vadinasi: Lietuvių Tautinis Šelpimo Fondas.

Po to tuoj pradėta svarstyti suaukimas tautinės srovės veikėjų suvažiavimo, kuris įvyko Tabor Farmoj, Sodas Mich., kur įsteigta Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kurios šiandien sekretorium man tenka garbė būti.

Tai, išsipildė tas, kaip minėjau, Amerikiečių posakis: "Jeigu sykį nepasiseka, bandyk ir vėl". Šiandien tautinė srovė jau turi su koliais tukstančiais dolarių šelpimo Fondu, nuo karo nukentėjusiems šelpiti, ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos fondą siekiantį virš \$4,500, Lietuvos vadavimo akcijai vykdyti.

Prieš išleidžiant p. Prezidentą į Chicago, man užėjo dar viena gera mintis: parašau Stasiui Piežai, žinomam Chicago Herald-American redakcijos štabo nariui, kad jis pasisulytų Chicago komitetui, rengiančiam Lietuvos Prezidentui priėmimą, būti palydovu iš Clevelando į Chicago. Tuo budu jo laikraštis gaus pirmiausias žinias, ir p. Prezidentas su ponja turės palydovą, kuris galės išpildyti visas Chicagoiečių instrukcijas.

Stasiui Piežai daug netruko su komitetu susitarti ir reikalingu laiku jis jau buvo Clevelande, susipažino su p. Smetona, dalyvavo mūsų bankete p. Prezidentui pagerbti, ir kaip su Chicagoiečiais buvo sutarta, išvažiavo į Chicago.

* * *

Mano iš Lietuvai Gelbėti Tarybos išstojimas paėjo nuo to kad katalikai ir socialistai nukreipė visa savo akciją ne į Lietuvos reikalus, bet prieš Lietuvos Prezidentą, tuomi ir prieš mūsų srovę. Aš su Dirva rėmiau Lietuvos tautininkus ir p. A. Smetoną jo galybės dienose, kuomet jis buvo Lietuvos Prezidentas, pasilikau jam ištikimas ir jo nelaimės valandoje, kas kartu buvo ir mūsų tautos nelaimės valanda. Ir pasirodė, nepasirinkau blogą dalyką: Amerikos Lietuvių visuomenėje p. Smetona, kaip Lietuvos veikėjas ir mūsų Respublikos Prezidentas turi didelės simpatijas, pagarbą ir pritirimą, ir palaikymas p. Smetonos nei kiek nepakenkė nei asmeniškai, nei laikraščiu, nors kiti mūsų roviniai vada ir iš kailio neriasi paneigti p. A. Smetoną Amerikiečių tarpe. Visų srovių priimti Lietuviai p. Prezidentą myli ir jam prijaunčia, ir tu atkakli priešininkų pastangos ji paneigti įvarė tik jiems patiems liga, o ne visuomeni kokią įtaką padarė.

Gegužės 15, 1941 metais, Chicago buvo suaukta visuotinas Lietuvai Gelbėti Tarybos suvažiavimas, kurio tikslas, pajautau, buvo daryti kokius nors žygius kurie pastatytų p. Prezidentą užpakalyje, o kad visuomenėje atstotų, kaip koks visų bendras, didelis išpastas padaras, į kurį Amerikos Lietuvių visuomenė turėtų laikyti atkreipus savo akis, Tarybos Informacijos Biuras.

Suvažiavimui buvo pasiulyta įsteigti Informacijos Biurą, kuriam buvo gatavai parinkta jau ir vedėjas, Prof. K. Pakštas. Tarybos narės-srovės sudės po trečdalį pinigų Biuro išlaikymui, tas biuras ves visą mūsų bendrą akciją už Lietuvos atsteigimą, ir niekam kitam nebus kas veikti...

Kada pasirodė tame suvažiavime kad socialistai jokių pinigų tam tikslui neturi ir visai nerenka, neturėdami savo fondo, o tautininkų-sandariečių srovė, nors piniginga ir galėtų sudaryti savo dalį, tuo tarpu vistiek negali nieko duoti, katalikams buvo svarbu kad jų sumanytas Biuras imtų funkcijuoti, ir jie pareiškė imasi Biurą steigti vieni, savo pinigais (vienie ji ir uždarė, po apie metų laiko veikimo, išleisdami kelis tukstančius dolarių).

Šiame suvažiavime Taryba galutinai pakeista į Amerikos Lietuvių Tarybą.

Suvažiavime nebuvo jokių noro nei minčių apie santikiavimą su p. A. Smetona, o jau iš anksciau ir visą laiką iki dabar buvo vedama prieš jį atakai, užpuolimai, neigimas ir niekinimas. Su tokiais "partneriais" mums tautininkams nebuvo galima toliau prie vieno stalo sėdėti. Tautinė srovė po to suvažiavimo Taryboje daugiau ir nebuvo atstovaujama.

Po to sekė įsteigimas Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir tautininkai ėmėsi savomis pastangomis, tyliai, bet rimtai darbą dirbti.

* * *

ŠTAI ŽAVEJANTI ISTORINĖ APYSAKA!

ALPIS Kėstučio Išlaisvintojas

K. S. KARPIAUS
ISTORINĖ
APYSAKAPaveiksluota
didelė
knyga

288 puslapių

KAINA

TIK \$1.50

(Su prisijuntimu)

TVIRTAIS

VIRSELIAIS

\$2.00

(Su prisijuntimu)

ALPIS, mažas
vaikas, patenka
Kryžiuočiams.
Pavagiamas
iš tėviškės,
Marienburge
užauginamas,
kur jam ateina
proga išlaisvinti
DLK. Kėstutį.

ŠTAI KOKIA TA APYSAKA: Vienas knygų mėgėjas rašo: "Mes su savo vienu draugu gavom knygą 'ALPIS' ir norime pareikšti didelį pasitenkinimą tuo veikalu. Dirvos redaktorius K. S. Karpis yra geras Lietuvių kalbos žinovas ir gabus rašytojas. Jis tos rūšies apysaką kaip 'ALPIS' yra specialistas, nes jis yra ir daugiau jų parašęs. 'Apysaka 'ALPIS, Kėstučio Išlaisvinto-

jas', yra jo geriausio patyrimo ir literatinio gabumo kurinys. Mano draugas perskaitęs 'ALPIS', pareiškė kad tai geriausia istorinė apysaka, kad tai geriausia istorinė apysaka Lietuvių kalboje iš kurių jam teko kada skaityti. O kadangi tas asmuo yra baigęs universiteto mokslą, tai be abejonės apie literatūrą gerai nusimano."

Ši apysaka ir jums tikrai patiks.

DIRVA

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

